

Συνεχίζουμε με τη δεύτερη με αριθμό 531/6-3-2023 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Α΄ Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος του κ. Ιωάννη Δελή προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα: «Για την καθυστέρηση πληρωμής στους νέους που κάνουν μαθητεία σε ΕΠΑΛ και Δημόσια ΙΕΚ».

Κύριε Δελή, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ας ξεκινήσω με τα πολυδιαφημισμένα αυτά προγράμματα μαθητείας, για τα οποία και οι μαθητές και οι σπουδαστές, από διάφορες ειδικότητες, αλλά και οι καθηγητές τους, δίνουν έναν κυριολεκτικό αγώνα προκειμένου να τα ολοκληρώσουν.

Βλέπετε, κυρία Υπουργέ, μόνοι τους ψάχνουν όλοι αυτοί να βρουν μαθητεία στην ειδικότητά τους ο καθένας. Συχνά, μάλιστα, την κάνουν και σε άσχετα αντικείμενα από αυτά που θα ήθελαν. Και το χειρότερο, σαν να μην έφταναν όλα αυτά, στο τέλος δεν πληρώνονται για τη μαθητεία, η οποία βεβαίως είναι προσφορά εργασίας, μην το ξεχνάμε. Αυτή είναι η πραγματικότητα για τα παιδιά αυτά. Γι' αυτό και κινητοποιούνται, αγωνίζονται και με το δίκιο τους και εδώ στην Αθήνα, στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη και στην Κρήτη.

Θέλω να θυμίσω εδώ ότι το πρόγραμμα της μαθητείας που εξελίσσεται φέτος ξεκίνησε με σημαντική καθυστέρηση στα μέσα του Νοέμβρη 2022 και από τότε, από τον Νοέμβριο του 2022 και παρά το ότι έχουν περάσει τρεις τέσσερις μήνες, όλοι αυτοί οι σπουδαστές και οι συμμαθητές ή έχουν πληρωθεί μόνο ένα μήνα από τα δεδουλευμένα της εργασίας-μαθητείας τους ή δεν έχουν πάρει τίποτα, ενώ δεν έχουν καταβληθεί οι ασφαλιστικές τους εισφορές. Δεν υπάρχει χειρότερο πράγμα για έναν άνθρωπο από το να δουλεύει τζάμπα. Το καταλαβαίνετε.

Σας ρωτάμε, λοιπόν, τι μέτρα θα πάρετε ως Κυβέρνηση για δύο ζητήματα: Πρώτον, ως προς τα δεδουλευμένα, ζητάμε να καταβληθούν άμεσα, το συντομότερο δυνατόν και στους σπουδαστές, αλλά και στους καθηγητές, να επιλυθούν επιτέλους όλα αυτά τα προβλήματα τα οποία κάθε χρόνο ανακύπτουν σε σχέση με τις πληρωμές αυτών των σπουδαστών και να πληρώνονται κανονικά, όπως πρέπει να πληρώνονται όλοι οι εργαζόμενοι κάθε μήνα.

Και βεβαίως συμπληρωματικό αίτημα ως προς αυτό, είναι να αυξηθεί και η αμοιβή τους από το 75% στο 100% του κατώτατου μισθού, ο οποίος δεν είναι δα και κανένας πανύψηλος μισθός. Ο κατώτατος μισθός εξακολουθεί να παραμένει χαμηλότερος ακόμη και από αυτόν που υπήρχε το 2009. Γι' αυτόν μιλάμε.

Και δεύτερον, ζητάμε να αναβαθμιστεί ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η μαθητεία, να οργανώνεται με την ευθύνη του δικού σας Υπουργείου, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, να μην γίνεται σε άσχετους χώρους, έτσι ώστε όλοι αυτοί οι μαθητές και οι σπουδαστές να μαθητεύουν, να μαθαίνουν αυτό που επέλεξαν, αυτό που αγαπούν και βεβαίως, αυτό να συνδέεται και με την επαγγελματική τους προοπτική.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ): Καλώς.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ξεκινήσω διορθώνοντας κάτι το οποίο δεν είναι ακριβές και το αναφέρετε στην ερώτηση, ότι προγράμματα μαθητείας και συνακόλουθα δεν πραγματοποιούνται στα δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Στα δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης οι καταρτιζόμενοι κάνουν μόνον πρακτική άσκηση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ίσως δεν είναι σωστά διατυπωμένο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Όχι, απλώς το διορθώνω για λόγους ακρίβειας. Θα απαντήσω στα ερωτήματά σας. Δεν θα το αποφύγω με αυτό το λάθος που υπάρχει.

Το διευκρινίζω, λοιπόν. Κάνουν μόνο πρακτική άσκηση -ορίζεται, άλλωστε, στον οδηγό κατάρτισης για κάθε ειδικότητα- και τα θέματα αυτής της πρακτικής εξάσκησης ορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση των υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας. Ο τίτλος είναι: «Πρακτική Άσκηση Σπουδαστών ΙΕΚ, αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων». Σύμφωνα με όσα ορίζει η απόφαση αυτή, εκείνος που πρακτικά ασκείται, λαμβάνει αποζημίωση ίση με το 80% του νόμιμα νομοθετημένου κατώτατου ορίου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη. Είναι περιττό να θυμίσω, βέβαια, ότι ο κατώτατος μισθός έχει αυξηθεί. Φαντάζομαι το ξέρετε καλύτερα από εμένα.

Η αποζημίωση σε αυτούς καταβάλλεται από τον φορέα υλοποίησης. Ο φορέας υλοποίησης είναι το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης. Καταβάλλεται σε εκείνον που ασκείται πρακτικά, μετά την περάτωση, μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής του άσκησης. Έχει την αρμοδιότητα, όπως σας είπα, το ΙΝΕΔΙΒΙΜ για την καταβολή -και μόνο ως προς αυτό- της σχετικής επιδότησης των πρακτικά ασκούμενων στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Περνάμε τώρα στη μαθητεία των επαγγελματικών λυκείων. Αυτή υλοποιείται από την επιτελική δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Οι μαθητευόμενοι, λοιπόν, των ΕΠΑΛ παίρνουν αμοιβή που ανέρχεται στο 95% του νόμιμου νομοθετημένου κατώτατου ορίου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη. Υπάρχει κοινή υπουργική απόφαση, η οποία τα εξειδικεύει. Να μην κουράζω με λεπτομέρειες. Πριν ήταν 75%. Τώρα ισχύει ο καινούργιος νόμος που παίρνουν το 95%, που νομίζω είναι πολύ κοντά στο 100% που ζητείται από τη δική σας ερώτηση.

Η αμοιβή αυτή συγχρηματοδοτείται από πόρους του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και από το ελληνικό δημόσιο, καταβάλλεται ως επιδότηση από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στους μαθητευόμενους.

Στο πλαίσιο αυτής της πράξης εφαρμόζεται το δυϊκό σύστημα εκπαίδευσης, δηλαδή εναλλαγή της μάθησης μία φορά την εβδομάδα στην τάξη, τέσσερις φορές την εβδομάδα στον εργοδότη στον χώρο εργασίας.

Από τι εξαρτάται η καταβολή της επιδότησης, γιατί είναι αυτό που σας απασχολεί και, βεβαίως, και εμάς μας ενδιαφέρει πάρα πολύ. Πρέπει να αποσταλούν τα παρουσιολόγια και τα ημερολόγια μάθησης των μαθητευομένων από τον εργοδότη στα ΕΠΑΛ. Εν συνεχεία, το ΕΠΑΛ πρέπει να τα ελέγξει για την πλήρη και ορθή συμπλήρωση, να γίνει η καταχώρηση των παρουσιολογίων των μαθητευομένων στον χώρο εργασίας και στην τάξη μαθητείας στο πληροφοριακό σύστημα μαθητείας από τα ΕΠΑΛ, να οριστικοποιηθούν οι καταστάσεις, να καταβληθούν οι ασφαλιστικές εισφορές

των μαθητευομένων από τους εργοδότες, να διασταυρωθούν τα στοιχεία των ασφαλιστικών εισφορών από τα ΕΠΑΛ, σύμφωνα με τον ατομικό λογαριασμό ασφαλισμένων του e-ΕΦΚΑ, που πρέπει οι μαθητευόμενοι να προσχωρήσουν στα ΕΠΑΛ, και για όλα αυτά γίνονται έλεγχοι από την Επιτελική Δομή για να υπάρχει σωστή υλοποίηση και η πλήρης καταβολή.

Θα σας πω και στη δευτερολογία περισσότερες λεπτομέρειες. Σας είπα σε αδρές γραμμές για να μη με κατηγορήσετε ότι δεν απαντώ στα ερωτήματα, αλλά θα τα εξειδικεύσω με λεπτομέρειες στη δευτερολογία μου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Δελή, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Θα περιμένουμε, λοιπόν, με ενδιαφέρον και τη δευτερολογία σας, κυρία Υπουργέ.

Φυσικά και υπάρχει διάκριση ανάμεσα στη μαθητεία και την πρακτική άσκηση, όχι ουσιαστική βέβαια, γιατί και οι δύο είναι προσφορά έργου και, αν θέλετε, κυρία Υπουργέ, -το ξέρετε φαντάζομαι και εσείς- ιδιαίτερα οι μαθητές των ΕΠΑΛ επιλέγουν το τέταρτο μεταλυκειακό έτος μαθητείας ακριβώς επειδή είχαν μεγαλύτερες προσδοκίες πληρωμής από την εργασία τους. Γι' αυτό και δεν πήγαιναν στην πρακτική, η οποία πρακτική έχει παλιές αμαρτίες. Είναι απλήρωτα τα παιδιά για μήνες και μερικά, μάλιστα, για χρόνια. Από αυτό θα ξεκινήσω.

Η κατάσταση στην πρακτική, που αφορά βεβαίως τα ΙΕΚ, είναι πολύ πολύ πολύ χειρότερη. Δεν έχουν –δεν ξέρω αν το γνωρίζετε εκεί στο Υπουργείο, αλλά οφείλετε να το γνωρίζετε- ακόμα εξοφληθεί όλοι οι περσινόι μαθητευόμενοι που έκαναν πρακτική άσκηση. Μιλάω για τους περσινούς, όχι για τους φετινούς.

Μπορώ να σας δώσω παραδείγματα. Από το ΙΕΚ της Νίκαιας στην ειδικότητα του βοηθού νοσηλεύτη υπάρχουν σπουδαστές που ολοκλήρωσαν την πρακτική τους τον Μάιο του 2022, πριν από ένα χρόνο δηλαδή κοντά, και ακόμη δεν έχουν πληρωθεί τα παιδιά αυτά. Και αυτά τα παιδιά, όπως ξέρετε, δεν είναι γόννοι πλούσιων και εύπορων οικογενειών, είναι παιδιά λαϊκών οικογενειών. Στο ΙΕΚ Γλυφάδας στην ειδικότητα της αισθητικής έχουν ολοκληρώσει την πρακτική τους τον περασμένο Ιούλη και ακόμη να πληρωθούν.

Είναι πάρα πολλά τα προβλήματα. Ένα τηλεφώνημα να κάνετε σε όλα τα δημόσια ΙΕΚ θα σας τα πουν.

Να περάσουμε τώρα στη μαθητεία, όπου πραγματικά ήρθε τότε –θυμόμαστε ότι ήταν και η προηγούμενη Κυβέρνηση εδώ- με πολλά πολλά ταραταζούμ λέγοντας ότι η μαθητεία είναι ευκαιρία και θα μαθαίνετε και θα πληρώνεστε. Είχε γίνει μια ολόκληρη καμπάνια τότε ακόμη και στο Μετρό και τελικά δεν ισχύουν όλα αυτά, γιατί και αυτή έχει προβλήματα στην πληρωμή. Αφήστε που και η επιλογή του χώρου στον οποίο θα γίνει μαθητεία, είναι αποκλειστική ευθύνη του μαθητή, του σπουδαστή και του καθηγητή του.

Εμείς τι λέμε; Εμείς λέμε το Υπουργείο Παιδείας κεντρικά να αναλάβει να συντονίσει όλο αυτό με τις ειδικότητες που υπάρχουν, με την προσφορά των θέσεων μαθητείας και όχι να αφήνετε τον κόσμο να τρέχει από εδώ και από εκεί να ψάχνει και στο τέλος, βεβαίως, και για όσο διάστημα αυτά τα παιδιά προσφέρουν την εργασία τους με την επίβλεψη του καθηγητή τους -γιατί αυτό είναι και το νόημα της μαθητείας- να μένουν και απλήρωτα.

Θα περιμένουμε μια απάντηση ως προς αυτό. Σε επικοινωνία που είχαμε με τα παιδιά από τα ΙΕΚ μας είπαν ότι τους ενημέρωσαν από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ ότι λήγει το πρόγραμμα από το οποίο πληρώνεται η πρακτική άσκηση και από εδώ και

πέρα, από τον Μάρτιο, θα υπάρξει πρόβλημα πληρωμής ακόμα μεγαλύτερο. Θα δώσετε παράταση;

Είναι αρκετά ζητήματα ανοιχτά, αρκετά ζητήματα που ταλαιπωρούν αυτά τα παιδιά και σε κάθε περίπτωση το βασικό τους αίτημα είναι ό,τι έχουν δουλέψει μέχρι τα τώρα να το πληρωθούν άμεσα, το συντομότερο δυνατό. Γι' αυτό περιμένουμε –πραγματικά δεν περιμένουμε μονάχα εμείς, κυρίως αυτά τα παιδιά- να ακούσουμε κάτι από εσάς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κυρία Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ και πάλι, κύριε Πρόεδρε.

Την ενημέρωση αυτή δεν την έχουμε εμείς από τις υπηρεσίες με τις οποίες συνεργαζόμαστε. Δεν σημαίνει όμως ότι όλα αυτά που καταθέτετε σήμερα, ενδεχομένως και άλλα που έχετε υπόψη, δεν θα τα ελέγξουμε και δεν θα επανέλθουμε.

Όμως, εκείνο το οποίο έχω να πω είναι ότι κακώς απαξιώνετε το θεσμό της μαθητείας και κακώς περιορίζετε το ενδιαφέρον, που λέτε ότι ανακοινώθηκε πομπωδώς και στην πράξη...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Δεν τον απαξιώνω. Ίσα ίσα, θέλουμε να αναβαθμιστεί.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ούτε πομπωδώς ανακοινώθηκε ούτε υπήρχε αναντιστοιχία μεταξύ όσων είπαμε και όσων υλοποιούμε. Σημαντικός είναι ο θεσμός.

Και θέλω να σας πω, κύριε συνάδελφε, πως αναμφίβολα πρέπει τα παιδιά αυτά να πληρώνονται, παρέχουν εργασία. Είναι υποχρέωσή μας να τα πληρώνουμε όσο γίνεται πιο έγκαιρα και εκείνα είναι δικαίωμα τους να το ζητούν, αλλά μην περιορίζετε το ενδιαφέρον σε αυτό. Τα παιδιά θέλουν και να εκπαιδευτούν, ώστε να είναι ανταγωνιστικά και να βρίσκουν εργασία μετά. Μην το περιορίζουμε μόνο στο οικονομικό γιατί δεν το περιορίζουν οι ίδιοι οι μαθητευόμενοι.

Θα σας πω γιατί καθυστερούν στα μεταλυκειακά των ΕΠΑΛ οι αμοιβές των μαθητευόμενων γιατί είναι μια πραγματικότητα. Ο λόγος είναι ότι κυρίως δεν καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές από τους εργοδότες. Θα σας προλάβω λέγοντας ότι έχουν κι αυτοί τις ίδιες κυρώσεις, όπως έχουν όλοι οι εργοδότες όταν δεν κάνουν έγκαιρα, αλλά αντιλαμβάνεστε ότι η καθυστέρηση είναι κάτι το οποίο δημιουργεί ένα θέμα σε όλους μας και κυρίως στα παιδιά.

Τι με έχει διαβεβαιώσει εν όψει και της ερώτησής σας, για να σας το μεταφέρω εδώ και να σας ενημερώσω, η επιτελική δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου. Έχουν ήδη καταβληθεί στους μαθητευόμενους –μιλάμε για τη μαθητεία στα ΕΠΑΛ- οι αμοιβές μέχρι και το μήνα Δεκέμβριο του έτους 2022 και τώρα έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες για την καταβολή των αμοιβών για το μήνα Ιανουάριο του 2023.

Υπάρχει μια δίμηνη καθυστέρηση πάντοτε, κύριε συνάδελφε, σε αυτά γιατί το Πρόγραμμα των Δημοσίων Επενδύσεων ανοίγει στην αρχή κάθε έτους –περίπου το Μάρτιο- και από αυτό συγχρηματοδοτείται το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Άρα υπάρχει αυτή η καθυστέρηση, η οποία μπορεί να είναι δικαιολογημένη, αλλά θα συμφωνήσω μαζί σας ότι είναι ενοχλητική για εκείνους οι οποίοι ωφελούνται από αυτή.

Επίσης, έχει ληφθεί απόφαση από τον προϊστάμενο της επιτελικής δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου μας και έχει ήδη συγκροτηθεί άμισθη ομάδα εργασίας με στελέχη της επιτελικής δομής για να υποστηρίξει τις εργασίες ελέγχου και

εκκαθάρισης των δαπανών της πράξης, δηλαδή για να γίνει πιο γρήγορη και πιο σωστά η καταβολή των αμοιβών στους μαθητευόμενους.

Σε σχέση με τις αμοιβές των εποπτών εκπαιδευτικών, για το οποίο επίσης με ρωτάτε, πράγματι δικαιούνται αμοιβή για την εποπτεία της μαθητείας που κάνουν στον χώρο της εργασίας και υπάρχει ένα συνολικό ποσό που διατίθεται στις αμοιβές των εποπτών εκπαιδευτικών ως εξής: Καταχωρίζονται, οριστικοποιούνται οι καταστάσεις των εποπτών από το Διευθυντή του ΕΠΑΛ. Πληρώνονται από την επιτελική δομή ΕΣΠΑ σε συνεργασία με τον «Διόφαντο». Υπάρχει σύγχρονος τρόπος, ένα πληροφοριακό σύστημα μαθητείας. Έχουν δοθεί οι σχετικές εντολές πληρωμής από τα ΕΠΑΛ. Οι αμοιβές θα καταβληθούν από τον Νοέμβριο του 2022 που ξεκίνησε το έργο μέχρι τα μέσα Μαρτίου 2023 αναδρομικά.

Τώρα, πώς οργανώνεται το σύστημα μαθητείας; Γιατί λέτε ότι πηγαίνουν σε εργοδότες τους οποίους δεν επιλέγουν και σε χώρους οι οποίοι δεν είναι κατάλληλοι. Προβλέπεται από το νόμο και υποστηρίζεται ηλεκτρονικά μια διαδικτυακή εφαρμογή. Διδάσκονται μία ημέρα και επτά ώρες την εβδομάδα στο σχολείο, τέσσερις ημέρες επί οκτώ ημέρες στον εργασιακό χώρο. Τα προγράμματα σπουδών έχουν συνταχθεί και έχουν εγκριθεί από το ΙΕΠ και οι υποψήφιοι πηγαίνουν είτε σε θέση μαθητείας που επιλέγουν από το πληροφοριακό σύστημα κατά δήλωση των εργοδοτών, είτε και σε προσωπική θέση, εάν έχουν τη διαβεβαίωση του εργοδότη ότι θα τους πάρει, δηλαδή σε μια θέση που έχει δημιουργηθεί ad hoc. Μπορούν να καταχωρήσουν μόνο μία αίτηση συμμετοχής.

Υπάρχουν και κοινές υπουργικές αποφάσεις που κανονίζουν λεπτομέρειες για τις υποχρεώσεις του εργοδότη –να έχει κατάλληλες εγκαταστάσεις για την εκπαίδευση, για την ειδικότητα, να έχει τα μέσα, τον εξοπλισμό, να τηρούνται όροι υγιεινής και ασφάλειας, καθώς και ο ανώτατος αριθμός των εργαζομένων- και μπορεί, αν αυτά δεν τηρούνται ή ο μαθητευόμενος δεν είναι ευχαριστημένος, να αλλάξει εργοδότη μέχρι και δύο φορές, αναφέροντας το λόγο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό. Θα συζητηθεί τώρα η τρίτη με αριθμό 517/5-3-2023 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β2΄ Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα-Ηλία Αρσένη προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Ποινικοποίηση του συνταγματικού δικαιώματος της απεργίας των εκπαιδευτικών».

Στην ερώτηση θα απαντήσει η Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Ζέττα Μακρή.

Κύριε Αρσένη, έχετε το λόγο.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, στο 4^ο ΓΕΛ Γαλατσίου τρεις εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμά τους στην απεργία, σε μια απεργία που δεν είχε καν κριθεί παράνομη από κανένα δικαστήριο. Επέλεξε όμως να την κρίνει παράνομη ο Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Α΄ Αθηνών, κομματικά διορισμένος από την Κυβέρνησή σας. Την έκρινε παράνομη σαν να ήταν δικαστήριο, σαν να ήταν συνταγματικό δικαστήριο. Δεν μας εκπλήσσει. Είναι ο ίδιος, όπως διαβάζουμε στις ανακοινώσεις, που κάλεσε την Αστυνομία όταν μέλη της ΕΛΜΕ θέλησαν να τον συναντήσουν, που επέβαλε υποχρεωτικές

υπερωρίες, που απαίτησε υπεύθυνες δηλώσεις για τη νόμιμη άσκηση του δικαιώματος στην απεργία, στη στάση εργασίας και στην αποχή, που τιμώρησε με στέρηση ημερομισθίων εκπαιδευτικό που κοινοποίησε τα κενά στο σχολείο του.

Η εκπαιδευτική κοινότητα έχει σύσσωμη καταγγείλει αυτές τις πρακτικές, ενώ αντίστοιχη καταγγελία έχει κάνει και η ΑΔΕΔΥ. Έχετε δύο επιλογές, κυρία Υπουργέ: Ή να τον αποτάξετε λέγοντας ότι ήταν συνταγματική εκτροπή, που δεν συντάσσετε με τέτοιες πρακτικές εσείς, ή αυτό που θα κάνετε βέβαια, να τον προστατεύσετε. Γιατί τι έκανε άλλωστε; Αυτά που κάνει και η κυρία Κεραμέως, να μηνύει τους εκπαιδευτικούς με πελάτες, σαν να ήταν ακόμα δικηγόρος. Αλλά ποιοι είναι οι πελάτες της; Δεν είναι οι γονείς, δεν είναι τα παιδιά, δεν είναι οι εκπαιδευτικοί. Ποιοι είναι οι πελάτες σας σε αυτόν τον ορυμαγδό μηνύσεων που κάνετε; Από συνταγματική εκτροπή σε συνταγματική εκτροπή!

Σας καλούμε να διώξετε τον Διευθυντή Δευτεροβάθμιας και να σταματήσετε την ΕΔΕ στην οποία έχει στείλει τους εργαζόμενους που ασκούν το συνταγματικό τους δικαίωμα στην απεργία, σε μια απεργία που ούτε καν κρίθηκε παράνομη, κυρία Υπουργέ. Δεν μπορεί ένα κομματικό σας στέλεχος να αποφασίζει ποια απεργία είναι νόμιμη και ποια είναι παράνομη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς μία επιλογή έχει το Υπουργείο: Να εφαρμόσει τον νόμο. Δεν έχει άλλη επιλογή. Δεν καταλαβαίνω ποια θα ήταν η δεύτερη επιλογή. Και να πω και κάτι άλλο. Εγώ δεν ξέρω σε ποιον αναφέρεστε και τι κομματική ιδιότητα έχει, όπως δεν ξέρω και τι κομματική ιδιότητα έχουν οι εκπαιδευτικοί για τους οποίους μας ρωτάτε. Δεν είναι κάτι το οποίο μας απασχολεί. Εσάς γιατί σας απασχολεί και το προτάσσετε στην ερώτηση; Εγώ ποτέ δεν κάθισα όταν με ρωτάτε εσείς ή οιοσδήποτε άλλος συνάδελφος να ελέγξω αν αυτοί για τους οποίους απευθύνετε ερώτημα στο Υπουργείο είναι κομματικά στελέχη της Νέας Δημοκρατίας ή όχι. Δεν μας ενδιαφέρει εμάς αυτό. Μου κάνει εντύπωση που σας ενδιαφέρει εσάς και που θεωρείτε ότι πρέπει να το πείτε και δημόσια.

Και επειδή μία επιλογή έχουμε, να εφαρμόζουμε τον νόμο και όταν είμαστε στη Βουλή μία επιλογή, να απαντούμε στις ερωτήσεις που γίνονται και όχι επί γενικών τοποθετήσεων, εγώ θα απαντήσω στην ερώτησή σας γιατί σας σέβομαι, σέβομαι αυτό που ρωτάτε και δεν θεωρώ ότι πρέπει να το παρακάμψω απαντώντας σε γενικότητες.

Υπάρχουν και είναι γνωστό ότι έχουν τοποθετηθεί εκπαιδευτικοί ως παιδαγωγικοί σύμβουλοι και μέντορες και ως ενδοσχολικοί συντονιστές. Αυτό για εμάς είναι μια εμβληματική καινοτομία, είναι ένας θεσμός, είναι όργανα συντονισμού, βελτίωσης της εκπαίδευσης, προαγωγής του επιπέδου των σχολικών μονάδων και πράγματι αγκαλιάστηκε από τους εκπαιδευτικούς. Πώς τοποθετούνται αυτοί; Για έναν σχολικό χρόνο από τον διευθυντή ή τον προϊστάμενο της σχολικής μονάδας -επαναλαμβάνω ότι απαντώ όχι σε αυτά που είπατε, γιατί αυτοί που μας ακούν δεν ξέρουν ότι είναι γραπτή η ερώτηση, απαντώ σε αυτά που με ρωτάτε γραπτώς, όχι στην τοποθέτησή σας- και ασκούν τα καθήκοντά τους εκτός του διδακτικού ωραρίου, αλλά εντός του εργασιακού ωραρίου τους. Όπως σας είπα και πριν, αυτοί είναι εμβληματικοί

θεσμοί και ήταν πάρα πολύ λίγοι εκείνοι οι εκπαιδευτικοί που αρνήθηκαν να αναλάβουν αυτόν τον ρόλο.

Οι συνδικαλιστικές ηγεσίες βεβαίως κήρυξαν απεργία διαρκείας γι' αυτούς τους θεσμούς. Θα σας θυμίσω -το ξέρετε πολύ καλά- ότι το ίδιο έκαναν και για την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας, για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος, για τις εξετάσεις στα πρότυπα σχολεία. Να πω παρενθετικά ότι σε αυτή τη Βουλή υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι κατήγγειλαν τα πρότυπα σχολεία, αλλά τα παιδιά τους σε αυτά τα σχολεία φοιτούν.

Και θα απαντήσω και στην ερώτηση αν υπάρχει δικαίωμα στην απεργία προστατευόμενο. Βεβαίως. Προστατεύεται και από το Σύνταγμα και από τους νόμους. Υπάρχει όμως και η Δικαιοσύνη, η οποία κρίνει. Γιατί το δικαίωμα της απεργίας δεν ασκείται από οιονδήποτε, όποτε θέλει, χωρίς να τηρούνται οι συνταγματικές, οι νόμιμες προϋποθέσεις. Τα δικαστήρια, λοιπόν, και όχι ο Διευθυντής που είναι κομματικό στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας όπως λέτε - εγώ σας βεβαιώ ότι αγνωώ και το όνομά του- αποφάσισαν ότι η απεργία είναι παράνομη.

Στις 27 Σεπτεμβρίου του 2022 το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε την απόφαση με αριθμό 1025 και έκρινε πως η απεργία-αποχή των δασκάλων και νηπιαγωγών από την εφαρμογή των αποφάσεων για τον ενδοσχολικό συντονιστή και τον παιδαγωγικό σύμβουλο-μέντορα που κήρυξε η ΔΟΕ είναι παράνομη. Τι έκανε η ΔΟΕ; Ζήτησε ως ανώτερο συνδικαλιστικό όργανο η ΑΔΕΔΥ να προκηρύξει η ίδια απεργία, η οποία επίσης κρίθηκε παράνομη και βγήκε στις 6/10/2022 η απόφαση με αριθμό 1066. Άρα λοιπόν δεν ήταν νόμιμη η απεργία.

Επειδή πήρα περισσότερο χρόνο, κύριε Πρόεδρε, θα επανέλθω για το αν είχαν δικαίωμα να κηρύξουν απεργία τα πρωτοβάθμια σωματεία στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Αρσένη, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΚΡΙΤΩΝ-ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ.

Κυρία Υπουργέ, η απεργία που κρίθηκε παράνομη δεν είναι η συγκεκριμένη που συζητάμε. Η συγκεκριμένη απεργία κρίθηκε παράνομη μόνο -ας μην πούμε κομματικό στέλεχος- από τον με κομματικά σας κριτήρια διορισμένο διευθυντή δευτεροβάθμιας. Γιατί μην μας πείτε εδώ ότι οι κυβερνήσεις τόσα χρόνια διορίζετε με ανεξάρτητα κριτήρια τους διευθυντές της δευτεροβάθμιας. Δεν θα τους αλλάζατε τότε. Τους αλλάζετε κάθε φορά που γίνεστε κυβέρνηση για να βάζετε τους δικούς σας να εφαρμόζουν τις πολιτικές σας.

Οπότε αυτή η απεργία δεν κρίθηκε σε κανένα δικαστήριο παράνομη και δεν είναι αλήθεια να το λέτε αυτό εδώ. Άλλη ήταν αυτή που είχε κριθεί. Το αν κρίθηκε μια άλλη απεργία παράνομη δεν σημαίνει ότι κάθε απεργία είναι παράνομη. Το καταλαβαίνουμε, φαντάζομαι, σε αυτή την Αίθουσα όλοι. Είναι κοινή λογική. Η συγκεκριμένη απεργία δεν κρίθηκε ποτέ παράνομη. Την έκρινε παράνομη αυτός που με κομματικά κριτήρια διορίζετε, ο Διευθυντής Δευτεροβάθμιας της Α' Αθηνών και γι' αυτό σας ζητάμε να τον αποτάξετε.

Θέλω να σας θυμίσω ποιοι είναι αυτοί οι εκπαιδευτικοί που διώκονται. Στο πρόσωπο των τριών εκπαιδευτικών διώκετε και βάζετε στο στόχαστρο όλους αυτούς τους εκπαιδευτικούς που όχι μόνο σήκωσαν το βάρος της τηλεκπαίδευσης, όχι μόνο βρέθηκαν τόσα χρόνια σαν αναπληρωτές από σχολείο σε σχολείο σε όλη την περιφέρεια, να ταξιδεύουν με τα μέσα μεταφοράς που έχετε φτάσει σε σημείο να είναι εντελώς επικίνδυνο, όπως είδαμε με τα

τρένα στα Τέμπη, διώκετε τους ανθρώπους οι οποίοι βάζουν πλάτη για να κρατιέται όρθιο το δημόσιο σχολείο, κυρία Υπουργέ. Αυτούς διώκετε.

Τι είναι η απεργία; Είναι το δικαίωμά τους να διεκδικήσουν έναν καλύτερο κόσμο. Για τους ίδιους το διεκδικούν; Για τα παιδιά τους το διεκδικούν, για τα παιδιά που είναι στο σχολείο, τα παιδιά που κοιτάζουν στα μάτια κάθε μέρα στην τάξη, γι' αυτά παλεύουν όλοι.

Εσείς θέλετε να λεηλατείτε το σχολείο, την υγεία, τις μεταφορές και να μην διαμαρτύρεται κανείς, να μην έχουμε δικαίωμα καν να βγούμε στον δρόμο. Αυτό θέλετε. Αν δεν το θέλετε, αποτάξτε αυτόν τον διευθυντή δευτεροβάθμιας, σταματήστε αυτή την ΕΔΕ, μην συγκαλύπτετε λέγοντας ότι είναι παράνομη αυτή η απεργία που δεν κρίθηκε σε κανένα δικαστήριο παράνομη.

Όμως τι να πείτε, όταν εσείς ως Κυβέρνηση και η πολιτική ηγεσία, η κ. Κεραμέως, συμπεριφέρεται ως δικηγόρος που κάνει μηνύσεις προς τους εργαζόμενους. Και πάλι θα το ρωτήσω. Οι δικηγόροι έχουν πελάτες. Οι πελάτες της κ. Κεραμέως ποιοι είναι; Δεν είναι οι εκπαιδευτικοί, δεν είναι τα παιδιά, δεν είναι γονείς. Πείτε μας ποιοι είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Θα ξεκινήσω από το τελευταίο.

Η κ. Κεραμέως κι εγώ δεν συμπεριφερόμαστε ως δικηγόροι, είμαστε δικηγόροι. Επιλέξαμε πολύ συνειδητά να ασχοληθούμε με την πολιτική και αφ' ης στιγμής ασχοληθήκαμε δεν κάναμε καμιά πράξη δικηγορική ή δικαστική ή οιαδήποτε δραστηριότητα σύμφωνη με την επιστήμη που σπουδάσαμε. Με πλήρη συνείδηση επιλέξαμε να αφοσιωθούμε στην πολιτική. Είμαι από το 2000 στην πολιτική. Ποτέ δεν πήγα στα δικαστήρια. Ποτέ δεν έκανα καμιά πράξη που θα μου επέτρεπε το επάγγελμά μου. Το ίδιο ισχύει και για την Υπουργό.

Άρα λοιπόν δεν συμπεριφερόμαστε ως δικηγόροι, είμαστε δικηγόροι και επιλέξαμε συνειδητά να μην ασκούμε το επάγγελμα. Μην το ξαναπείτε αυτό.

ΚΡΙΤΩΝ-ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Άλλοι συνάδελφοι σας υπουργοί το κάνουν.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Αφήστε τους άλλους συναδέλφους. Μιλούμε για εμάς. Για τους άλλους συναδέλφους θα τα πείτε σε εκείνους. Εντάξει;

Και δεύτερον, να σας πω και κάτι άλλο, για να μην νομίζετε ότι μιλάω μόνο αρνητικά για όσα με ρωτάτε. Είναι η πρώτη φορά που ακούω καλή κουβέντα από το στόμα σας για τους εκπαιδευτικούς. Πάντοτε στις ερωτήσεις σας τους απαξιώνετε, πρέπει να φοβούνται την αξιολόγηση, πρέπει να φοβούνται την περισσότερη δουλειά, πρέπει να φοβούνται τα καθήκοντα που έχουν και δεν μπορούν να τα εκτελέσουν. Πρώτη φορά τους επαινείτε που σήκωσαν το βάρος της τηλεεκπαίδευσης, που πράγματι παρέχουν υπηρεσίες σε απομακρυσμένες περιοχές σε βάρος των οικογενειών τους και σε βάρος του προσωπικού τους χρόνου. Είναι η πρώτη καλή κουβέντα που ακούω και απαντώ στις ερωτήσεις σας τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα.

ΚΡΙΤΩΝ-ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Σταματήστε τη δίωξη τότε.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Συγγνώμη;

ΚΡΙΤΩΝ-ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Σταματήστε τη δίωξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ελάτε τώρα, μη γίνεται διάλογος, σας παρακαλώ.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Έχετε δίκιο, κύριε Πρόεδρε. Σας ζητώ συγγνώμη.

Και θέλω να σας πω, επίσης, πως εμείς τη νομιμότητα θα την εφαρμόσουμε απολύτως.

Θα πω κι αυτό και θα επανέλθω στην ερώτησή σας. Δεν ξέρω ποια είναι αυτά τα προσωπικά βιώματα που σας επιτρέπουν να λέτε στη Βουλή ότι είναι κομματικοί οι λόγοι που επιλέγουμε τους εκπαιδευτικούς. Αυτό είναι κάτι που δεν ξέρω.

Λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί στις οποίες αναφερθήκατε και για τις οποίες με ρωτάτε, απείχαν από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τον ορισμό και την άσκηση των αρμοδιοτήτων που τους είχαν ανατεθεί. Ο διευθυντής της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έκανε αυτό που ο νόμος του επιτρέπει -να μην πω του επιβάλλει-, τις παρέπεμψε στο πειθαρχικό συμβούλιο, αφού η παραπομπή, κατά την κρίση του, κρίθηκε αναγκαία, γιατί αυτό το αναφερθέν πειθαρχικό παράπτωμα, δηλαδή ότι δεν άσκησαν τα καθήκοντά τους, επισύρει ποινή ανώτερη από τη δικαιοδοσία του και άρα, τις παρέπεμψε στο πειθαρχικό συμβούλιο.

Αυτές παρενέβησαν το υπαλληλικό καθήκον, όπως ορίζεται από τον νόμο, το οποίο λέει συγκεκριμένα: «Ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του. Όταν όμως εκτελεί διαταγή, την οποία θεωρεί παράνομη, πριν την εκτέλεση οφείλει/δικαιούται να αναφέρει εγγράφως την αντίθετη γνώμη του και να εκτελέσει τη διαταγή χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Η διαταγή δεν αποκτά νομιμότητα από το γεγονός ότι ο υπάλληλος οφείλει να υπακούσει σε αυτή». Έχω την εντύπωση ότι μιλάμε για εκπαιδευτικούς οι οποίες ήταν ενημερωμένες ή μπορούσαν να ρωτήσουν. Εσείς φαντάζομαι ότι θα είσατε πρόθυμος να τους γνωστοποιήσετε τα δικαιώματά τους.

ΚΡΙΤΩΝ-ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Αναφερόμαστε την απεργία, κυρία Υπουργέ. Αναφερόμαστε στο δικαίωμα στην απεργία.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Θέλω, λοιπόν, να σας πω για την απεργία αυτή στην οποία αναφέρεστε και για την οποία λέτε ότι την κήρυξε παράνομη ο κομματικός διευθυντής. Η απεργία για να είναι νόμιμη κηρύσσεται από δευτεροβάθμιες ή τριτοβάθμιες οργανώσεις που αποφασίζουν μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης. Η Γ' ΕΛΜΕ είναι πρωτοβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο και δεν προκύπτει δικαιοδοσία για την κήρυξη απεργίας ή αποχής.

Σε ό,τι αφορά το αίτημά σας να ανακαλέσει ή να πάρει πίσω το έγγραφο, δεν υπάρχει τέτοιο νομικό περιθώριο. Θα εκδικαστεί η υπόθεση αυτή και θα εκδοθεί το πόρισμα, το οποίο δεν ξέρουμε καθόλου αν είναι απαλλακτικό ή όχι. Το πρωτοβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο θα κρίνει. Και επειδή το λέτε πολλές φορές στην ερώτησή σας, θα επαναλάβω ότι τα εργασιακά δικαιώματα των εκπαιδευτικών δεν παραβιάζονται. Τα καθήκοντα αυτά ασκούνται εντός του εργασιακού τους ωραρίου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων.

Δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.